

Nigèria, un gegant en mans militars

Nigèria, el gegant de l'Àfrica Occidental, malviu a causa dels militars, que s'han dedicat des de fa dècennis a expoliar un dels principals exportadors de petroli. L'execució de Ken Saro Wiwa és una mostra, no l'última, del poder absolut dels militars.

Fa poc més d'un any la dictadura militar nigeriana executava l'escriptor Ken Saro Wiwa després d'un judici irregular. Com ell va afirmar des de la presó, el missatge crític vers el règim que recollien els seus llibres l'ha sobreviscut. Malauradament, també perdura el règim del dictador Sani Abacha malgrat les denúncies que fa des de l'exili un altre escriptor reconegut, el Nobel Wole Soyinka.

Nigèria encara es panseix sota una severa dictadura militar, que sembla perpetuar-se tant o més que les paraules dels escriptors compromesos.

La transformació del dirigent nigerià sembla formidable: des que el 1993 anul·là el resultat de les eleccions, Abacha ha esclafat amb contundència qualsevol proposta, no ja d'una democràcia parlamentària, sinó fins i tot qualsevol insinuació que contradigués les seves decisions. No obstant això, el dictador ha promès unes eleccions generals per al 1998 que haurien de significar el pas cap a un règim civil i multipartidista. Com s'explica aquesta paradoxa? Ens ho aclareix el mateix Abacha mitjançant els seus preparatius, potser un tant prematurs, de campanya electoral.

L'anul·lació de l'oposició. Aquest octubre, deu dels quinze partits que es volien presentar als comicis han estat desqualificats. Entre els seus dirigents es troben nombrosos polítics, alguns d'ells molt pròxims a l'entorn del dictador;

aquest no es vol arriscar en la preparació minuciosa de la seva farsa, de la qual n'és l'autor, el director i el protagonista. No cal, doncs, esperar el 98 per saber el final de l'obra i el nom del guanyador.

Des de la seva presa de poder fa tres anys, el general Abacha ha governat el seu país amb tanta duresa com cap altre dictador nigerià. Basant-se en unes poques

Des de la seva presa de poder fa tres anys, Abacha ha governat el seu país amb més duresa que cap altre dictador nigerià.

pràctiques inamovibles (la corrupció, el centralisme, la repressió) ha fet de Nigèria un país encadenat completament als recursos naturals. Si bé la corrupció és un fenomen familiar a Àfrica, Nigèria s'ha convertit potser en un model paradigmàtic en aquest sentit: mentre que el país sobreviu amb dificultats en un mercat desgavellat, a penes sostingut pel petroli, el general i els seus col·laboradors s'esforcen a acumular el màxim de diners en el mínim de temps possible.

La introducció del pluripartidisme i del sistema democràtic significa, més que un canvi, una nova estratègia de control polític, que ara s'ha d'estendre a tots els possibles electors. Abacha combina, en aquest sentit, els coneguts mètodes totalitaris (policia secreta, censura i intimidació als mitjans de comunicació, més implacables que mai) amb noves tècniques, com convocar eleccions i, abans de permetre l'accés de la competència als comicis, fer fora els altres candidats.

Això explica la seva generositat quan convoca les eleccions. Abacha ho tindrà tot ben lligat perquè no hi càpiguen sorpreses abans de la data escollida. Els comicis locals l'abril passat van ser un assaig general prou satisfactori. Per desgràcia, potser no és només ell qui aposta per una transformació formal, sense contingut: també els governs occidentals podrien conformar-se amb un fantasma de la democràcia.

Nigèria és un dels principals països productors de petroli, i ja hem tingut ocasió de comprovar el sorprenent poder de convicció de l'or negre sobre els països occidentals a l'hora d'intervenir o bé de tancar convenientment els ulls. La mort de Saro Wiwa va ser un desafiament molt atrevit, i així ho va demostrar la indignació mundial contra l'assassinat d'una figura massa coneguda per ser esborrada sense conseqüències: es van imposar sancions que van arribar fins i tot a l'expulsió de la Commonwealth. Al mateix

temps, no obstant això, la negativa a sancionar el petroli, que sembla ser l'única possibilitat de collar el règim nigerià, mostra una certa resignació per part de la comunitat internacional i reforça la impunitat del poder militar. Les grans companyies (la anglo-holandesa Shell i les nord-americanes Exxon i Mobil) van ser escoltades pels seus governs i la condemna no va passar de ser formal.

És el nigerià, en definitiva, un model on la corrupció ha substituït qualsevol altra forma política, i l'enriquiment personal anul·la la possibilitat de recuperació d'un país amb un gran potencial. El poder es concentra en mans d'uns pocs afortunats, que se serveixen dels recursos en benefici propi: d'aquesta forma, l'enorme riquesa de les diferents regions és controlada des de Lagos, la capital comercial, o des d'Abuja, la capital administrativa. Els militars es fan amb el petroli, i ignoren o, si cal, suprimeixen les diferents ètnies que conviuen a Nigèria, sobretot si la zona en què viuen els interessa econòmicament.

Aquest ha estat, entre d'altres, el cas d'una petita comunitat que viu al delta del riu Níger, els ogoni, una minoria que sempre ha estat exclosa dels canals de redistribució, és a dir, de la rapinya de les arqués públiques. Els ogoni no s'han pogut beneficiar dels guanys del petroli que extreu la Shell del seu territori encara que

n'hagin de patir les desastroses conseqüències ecològiques sense obrir la boca. De poc els ha servit tenir el suport de Greenpeace i la força d'un líder carismàtic. L'aliança entre els militars nigerians i els empresaris estrangers aliats és, de moment, invencible; el cap del moviment d'alliberament dels ogoni ha hagut de morir perquè el món s'adonés de la magnitud de la tragèdia del seu poble. Aquest líder era en Ken Saro Wiwa.

Els militars tenen, doncs, el

control de Nigèria, amb el vistiplau de les multinacionals del petroli. O potser seria millor dir-ho amb la contundència i la precisió de *The Economist*: "Abacha guanya". Ell és el vencedor en solitari. L'objectiu del general, que sembla ser guanyar encara més dòlars que el seu predecessor, Ibrahim Babangida, no permet compartir els guanys ni fer gaires amics, només pagar aliats.

Nigèria és un dels principals països productors de petroli. Els militars, que controlen aquest recurs, han impedit que els guanys arriben a la major part de la població.

Cristina Visiers

Mètodes matemàtics Variable complexa

J. Penarrocha / A. Santamaría /
J. Vidal

Una introducció a l'anàlisi de funcions complexes de variable complexa i a les seues aplicacions. També s'hi tracten alguns temes avançats com ara la funció gamma, transformacions integrals i desenvolupaments asimptòtics.

Universitat de València
"Educació. Estudis", 17

Cròniques perdudes

Vicent Sanz

Un soterrament sense dol, les peripècies d'un aprenent de caçador, l'exili en la intimitat, la joventut convulsa... Això i molt més pot trobar-se en el passat imaginari d'una vila del Maestrat, Traiguera

Edicions del Bullent
"Miratges", 8

No se sap mai

Imma Monsó

No se sap mai és la història d'un aprenentatge sentimental i vital. I, sobretot, és una novel·la esplèndida que parla d'un home metòdic abocat a confrontar-se amb una crueltat femenina tan lúcida com innocent.

Edicions 62
"El Balancí", 296